

Brief34,Oct13

Beste Vrienden,

Op zondag 22 oktober werd in Nairobi om 6.30 wakker met de zon op mijn gezicht, en op maandag 23 oktober stapte ik op het vliegveld van Kisumu de 32 graden middagwarmte in. Sindsdien heb ik de huiselijke draadjes weer opgenomen: koffers uitgepakt, mijn sleutels en mijn geldkistje weer uit hun schuilplaatsen gehaald, de auto weer reisvaardig gemaakt, mijn nieuwe mobiel ge-afrikaniseerd en mijn laptop terug laten schakelen naar de Keniaanse provider. Dit laatste is nog niet gelukt, en zal nog best wat dagen duren. Tussen de 136 berichten die op mijn keniaanse adres waren binnengekomen vond ik het droeve bericht van Johan Smorenburg, hoe hij met zijn zoon een auto-ongeluk in Namibie had gehad, waarbij helaas zijn zoon om het leven was gekomen. Zijn talloze vrienden hier in Kisumu hebben het bericht met ontsteltenis gehoord.

Op de vlucht van Schiphol naar Nairobi was er iets nieuws: we kregen een douane-formulier waarop we pecies moesten invullen wat voor contrabande we bij ons hadden: niet alleen dynamiet, cocaine en pornografie, maar ook hoeveel tabak, hoeveel drank, hoeveel eetwaar, en zelfs hoeveel meelproducten. Ik kreeg het gevoel dat we in een fuik van barse ambtenaren terecht gingen komen die ons allemaal de koffers zouden gaan nasuffelen. Ik vulde in dat ik wat stukken kaas had en wat speculaas. Eenmaal bij de douane werden wij vrolijk verwelkomd door een stel gezette oudere dames die hartelijk lachend mijn papiertje aannamen zonder het zelfs maar open te vouwen; zwaaiend lieten ze ons door. De boodschap was duidelijk: vriendelijkheid is belangrijker dan de wet.

Het was negen uur 's avonds toen de taxi-chauffeur mij naar het Mill Hill Huis bracht. Bij de drukke rotonde midden in de stad negeerde hij alle rode lichten. Ik vroeg hem of men tegenwoordig nog stopte voor rood licht. "Nou," zei hij, "in het donker niet, dat is veel te gevaarlijk". Op mijn vraag of politieagenten wel een controleerden bij de stoplichten, zei hij: overdag wel eens maar 's avonds niet; dat was veel te gevaarlijk voor hen. Veiligheid gaat boven de wet.

Gisteren liet ons aller vriendin Molly me weten dat haar vader Henry erg ziek was met vocht achter de longen. Alleen de twee duurste ziekenhuizen van Kisumu hadden de apparatuur daarvoor. We zijn hem in het Aga Khan Hospital op gaan zoeken. Nu is het zo dat dure ziekenhuizen hier ook echt duur zijn. In januari heb ik zelf een paar dagen in de Aga Khan gelegen, en daarmee zaten we al gauw over de 100 000 shilling, zeg maar 1000 Euro, zonder chirurgische behandeling. (Mill Hill betaalde.) Bedenk dat 200 Euro hier een flink maandloon is. Henry was helemaal niet verzekerd. Toch maar naar dat ziekenhuis? Tja, zeggen ze, als het gaat om leven en dood, wat doe je dan? Hoe ze straks het geld bij elkaar moeten krijgen weten ze niet. Pikant detail: vroeger was hij als hoofdmeester wel verzekerd geweest tegen ziekenhuis-opname, maar bij zijn pensioen had hij het gestopt. Jaren later had hij nog wel eens gevraagd hoe hij het weer op kon nemen; hij bleek al de tussenliggende premies te moeten betalen, en dat was wel veel geld; dus toch maar niet. Wat doet het ziekenhuis straks als hij niet kan betalen? Veel ziekenhuizen gijzelen dan de patient; ik heb ziekenhuizen gekend waar de meeste zieken gezond waren behalve dat ze hun rekening niet konden betalen. Henry is een goed ontwikkeld man, betrouwbaar en vriendelijk. Wat voor oplossing zou hij vagelijks zien? Afgaande op soortgelijke gevallen zal er dan op alle familieleden en vrienden een dringend beroep gedaan worden om geld bij te schieten, wellicht door de verkoop van grond of vee of door leningen van een bank. De grote vraag is dan of hij dat ooit zal kunnen terugbetalen. Maar een ding is zeker: zijn helpers zullen wel tot in lengte van dagen zijn vrienden blijven, die hij weer op andere momenten zal moeten helpen. Hier investeert men in de verzekering van vriendschap en "noaberschap". Vaak werkt dat ook wel.

Heel veel groeten. Geniet van het najaar en de noaberschap.

Hans